

8. január

Bl. TITUS Zeman, mučeník

(1915 - 1969)

Titus Zeman sa narodil 4. januára 1915 vo Vajnorochoch pri Bratislave: bol prvým z 10 detí. Keď mal 10 rokov, po detstve, ktoré bolo poznačené časťami zdravotnými problémami, sa na príhovor Panny Márie Sedembolestnej náhle uzdravil. V ten deň jej Titus v tajnosti svojho srdca prisľúbil, že „bude navždy jej synom“. Do tohto vyjadrenia dal pevné predsavzatie zasvätiť sa.

Do národnej svätynie v Šaštíne, ktorá jej je zasvätená, len krátko predtým (v roku 1924) prišli synovia dona Bosca. Titus sa vtedy rozhodne stať sa saleziánom kňazom. Dva roky vzdoroval námietkam rodiny (príliš chudobnej na to, aby mu mohla platiť štúdiá), miestneho farára, ba aj samotného direktora saleziánskeho

diela v Šaštíne, dona Jozefa Bokora, ktorý mal obavy súvisiace s Titusovým mladým vekom: „Tu nemáme takých malých ako si ty. Čo urobíme, keď budeš plakať a budeš sa chcieť vrátiť k mamičke?“ pýtal sa Titusa don Bokor. Ale Titusa to nepoplietlo: odpovie, že mamou mu bude Panna Mária Sedembolestná, a presvedčí dona Bokora týmito slovami: „Robte čo chcete, ale prijmite ma sem.“

Bolo nemožné vyhovoriť mu to. Rodine Titus povedal: „Keby som zomrel, peniaze by ste použili na môj pohreb. Prosím vás, aby ste ich použili na moje štúdiá.“ Rodina teda predala malé pole, pomohli jej niektorí dobrodinci a podporovali Titusa počas dlhých rokov štúdií na ceste ku kňazstvu. Novicom bol v r. 1931, prvé sľuby skladal 6. augusta 1932 a večné sľuby 7. marca 1938. Teológiu študoval v Taliansku, v Ríme a v Chieri pri Turíne. Za kňaza bol vysvätený 23. júna 1940 v Turíne, a keď sa potom vrátil do vlasti, predstavení ho požiadali, aby študoval chémiu a prírodné vedy. Vyučoval potom v rozličných saleziánskych inštitútoch, zatiaľ čo v pastorácii podporoval aj diecézny klérus a stal sa tiež kaplánom jednej ženskej rehoľnej kongregácie. Bol človekom silnej vôle, pevného zdravia, pokorného a diskrétného charakteru, radostným, schopným vytvárať pevné vzťahy spolupráce a priateľstva.

Don Titus Zeman bol však predovšetkým salezián a kňaz. A tak, keď v r. 1946 – po dráme druhej svetovej vojny a ťažkých rokoch prechodu, ktoré nasledovali – komunistická moc, ktorá sa vo vlasti už zakoreňovala, žiada odstránenie krížov zo školských tried, Titus, ako profesor

v Trnave, sa s niektorými inými postavil proti: doplatí na to prepustením, no z celého Slovenska mu prichádzajú blahoprajné listy a pohľadnice za to, že sa postavil na obranu Kristovho kríža.

Rovnakou pripravenosťou sa vyznačil niekoľko rokov po tom. Na Slovensku, ktoré stále viac kontroloval komunistický režim a Cirkev tvrdo prenasledoval – väzením rehoľníkov v koncentračných kláštoroch, vykonštruovanými súdnymi procesmi, predovšetkým s biskupmi, oddelením mladých rehoľníkov od ich predstaviteľov... – sa Titus Zeman stal, spolu s ďalšími, medzi ktorých patrí don Ernest Macák, strojcom odvážneho skutku záchrany duchovných povolání. Don Ernest zostal na Slovensku, aby pomáhal tým, ktorí si nezvolia emigráciu, prijímal obnovovanie rehoľných sľubov, animoval mladých a nedovolil, aby im bola ukradnutá nádej. Don Titus, koľkých sa len dalo, tajne prevádzal cez rieku Moravu a Rakúsko do Talianska, aby mohli dokončiť štúdiá teológie a byť vysvätení za kňazov. Mali byť pripravení vrátiť sa do vlasti hneď, ako by sa objavili minimálne signály pádu komunistického režimu.

Tak Titus zorganizoval tri prechody: jeden medzi augustom a septembrom 1950; ďalší v októbri 1950; a posledný v apríli 1951. Medzitým sa aktivita záchrany saleziánskych povolání stala kanálom, cez ktorý sa pokúsil zachrániť aj prenasledovaných diecéznych kňazov. Po tom, ako ho k tomuto počinu povzbudil vtedajší hlavný predstavený saleziánov don Pietro Ricaldone, s ktorým sa stretol v Turíne, a po tom, ako prekonal ťažkú chvíľu osobnej skúšky „temnej noci“ v januári 1951

v Linzi, keď čakal na okolnosti vhodné na návrat do vlasti, bol Titus Zeman spolu s mnohými ďalšími v apríli 1951 zatknutý.

Vzniesli voči nemu vykonštruované obvinenia zo špionáže a velezrady. Prokurátor pre neho žiadal trest smrti. Ale Titusova povest' a vôľa režimu „nevytvárať mučeníkov“ priniesli zmenu trestu na 25 rokov tvrdého väzenia nepodmienečne, so stratou občianskych práv. Trinásť rokov Titus znáša väzenie, ťažko mučený, zosmiešňovaný, ponižovaný. Bratislava, Leopoldov, Ilava, Mírov, Valdice a Jáchymov so svojom strašnou „Vežou smrti“, kde bol určený na manuálne drvenie rádioaktívneho uránu, to boli miesta kalvárie Titusa Zemana.

Jeho osud sa prelína so svedectvami viery mnohých iných: blahoslavená sestra Zdenka Schelingová, Boží služobník Michal Buzalka, Ján Chryzostom Korec – neskôr kardinál, don Alfonz Paulen, don Ernest Macák (zomrel v r. 2016 v povesti svätosti). Titus nebojoval viac ako oni: ale s nimi a spolu s nimi, špecifickým spôsobom, ktorý sa od neho žiadal.

V roku 1964 režim Titusa podmienene prepustil na slobodu, stále ho však obťažoval, sledoval a nakoniec sa s ním zaobchádzalo ako s pokusným králikom. Zomrel 8. januára 1969. Niekoľko mesiacov potom, v revízií rozsudku boli zrušené ako nepravdivé potupné obvinenia, ktoré režimu slúžili ako nástroj na prenasledovanie. V r. 1991 ho rehabilitačný proces vyhlásil definitívne za nevinného, zatiaľ čo aj niektorí z jeho prenasledovateľov sa na konci svojho života obrátili a priblížili k Cirkvi, ba žiadali (niekedy aj verejne) odpustenie zla, ktoré mu urobili.

Dnes samotná Cirkev číta život Titusa Zemana v pojmoch mučeníctva: to najvyššie svedectvo dané z lásky na obranu viery. Jeho smrť bola zapríčinená násilnými skutkami prenasledovateľa vykonanými z nenávisťi k samotnej viere, ktoré jasným spôsobom viedli k skráteniu jeho života.

V roku 2010 sa začal proces blahorečenia a svätorečenia Titusa Zemana. Za blahoslaveného bol vyhlásený 30. septembra 2017 v Bratislave.

www.tituszeman.sk

16. január

Sv. JOZEF Vaz, kňaz a oratorián

(1651 - 1711)

Jozef Vaz je prvým svätorečeným Indom. Narodil sa 21. apríla 1651 v meste Benaulim na indickom Malabarskom pobreží v štáte Goa, ktorý bol vtedy pod správou Portugalcov. V meste Goa študoval na jezuitskej univerzite a v Kolégiu sv. Tomáša Akvinského. Kňazskú vysviacku prijal v roku 1676. V roku 1684 založil kňazskú komunitu sv. Filipa Neriho, ktorej členovia sa ľudovo nazývajú oratoriáni. V roku 1686 odišiel ako misionár na Cejlón, dnešnú Srí Lanku, pretože Holanďania z Indickej spoločnosti vyhostili všetkých katolíckych misionárov. Holanďania sa vyhrážali smrťou všetkým kňazom, ktorých by na ostrove objavili. Jozef Vaz, vedomý si hroziaceho nebezpečenstva, sa tajne vylodil v prístave Džafna. Napriek rôznym ťažkostiam sa ihneď usiloval skontaktovať so sinhálskymi katolíckymi. Z pobrežia sa neskôr presunul do vnútrozemia, až do hlavného mesta Kolombo. Neskôr začal žiť v kráľovstve

Kandy, ktoré ostalo nezávislé od okupácie Portugalcov aj Holanďanov. V tomto kráľovstve sa mohol slobodne pohybovať a vykonávať svoj plodný apoštolát. V roku 1696 sa k nemu pripojili ďalší bratia oratoriáni a vďaka ich misijnej činnosti žilo na začiatku 18. storočia na Cejlóne 100-tisíc praktizujúcich katolíkov. Do dvoch miestnych jazykov, sinhálčiny a tamilčiny, preložil katechizmus a základné modlitby a prispôbil misijnú tematiku miestnym obyčajom a obyvateľstvu. Telesne celkom vyčerpaný Jozef Vaz zomrel 16. januára 1711 v Kandy. Za blahoslaveného ho vyhlásil Ján Pavol II. 21. januára 1995 v hlavnom meste Srí Lanky. Do zoznamu svätých ho zapísal pápež František, rovnako na Srí Lanke, 14. januára 2015.

4. február

Sv. JAKUB Berthieu SJ, misionár a mučeník

(1838 - 1896)

Svätý Jakub Berthieu pochádzal zo strednojužného Francúzska (kraj Auvergne), kde sa narodil vo farnosti Polminhac, v blízkosti mesta Aurillac 26. novembra 1838. Po stredoškolskom štúdiu si zvolil povolanie diecézneho kňaza. Teológii študoval v diecéznom seminári v Saint-Flour. Štúdiá mu nešli ľahko, ale čo chýbalo nadaniu, to dopĺňala nevšedná usilovnosť. Za kňaza bol vysvätený 21. mája 1863.

Deväť rokov pôsobil ako kaplán vo farnosti Roannes-Saint-Mary. Obetavosťou v duchovnej službe si získal sympatie veriacich.

Napriek tomu sa ich rozhodol opustiť, lebo sa v ňom nástoľivo hlásilo rehoľné a misionárske povolanie. Oboje mohol dosiahnuť v jezuitskej reholi, ktorá sa po obnovení úspešne rozvíjala a rozširovala svoju činnosť aj v misijných oblastiach. Kňaz Jakub Berthieu vstúpil do rehole Spoločnosti Ježišovej ako 35-ročný v mesiaci Pau r. 1873. Po dvojročnom noviciáte a kratšom doplňovacom teologickom štúdiu sa mu splnili misionárske túžby, keď ho v r. 1875 predstavení poslali na ostrov Madagaskar, ktorý bol vtedy pod francúzskou koloniálnou správou.

Jeho prvým misijným pôsobiskom bol menší ostrov Sainte-Marie pri východnom pobreží Madagaskaru. Tam účinkoval šesť rokov. Nebolo to preňho ľahké. Okrem ťažkostí spojených so životom v primitívnych podmienkach tropickej divočiny sa osobitne ťažko boril s domorodou rečou. Aj tu mu však pomohla jeho húževnatá usilovnosť, s ktorou prekonal túto prekážku.

Jeho usilovnosť však nestačila na francúzske zákony z r. 1880, ktoré citeľne sťažili prácu misionárov a ktoré prinútili pátra Berthieu v r. 1881 opustiť misiu na ostrove Sainte-Marie. Prechodne pôsobil vo väčších mestách Tamatave a Tananarive na hlavnom ostrove. Napokon ho predstavení určili do odľahlej misie Ambohimandroso.

V roku 1883 vypuklo na Madagaskare protifrancúzske povstanie, ktoré prinútilo pátra Jakuba znovu zmeniť pôsobisko. Istý čas účinkoval aj ako duchovný vo francúzskom vojsku.

Po potlačení povstania ho predstavení určili za farára v dôležitom stredisku Ambohitra. Tam bola aj protestantská misia, ktorá bola staršia ako katolícka, a misionár musel čeliť napätiam, ktoré vyplývali zo stretu záujmov oboch vyznaní.

V roku 1891 ho predstavení preložili do obvodu Anjozorofady. Tam mal zodpovednosť za rozsiahlu oblasť s misijnými stanicami v ťažko dostupnom teréne. Popri starších kresťanoch tu žili aj novokresťanci, ktorí potrebovali veľa misionárskej starostlivosti, aby sa z nich stali zrelí kresťania. Páter Berthieu sa však nezameriaval iba na náboženskú výchovu. Usiloval sa pozdvihnúť ľudí aj sociálne, kultúrne a ekonomicky. Osobitne sa venoval slabým a chorým, zvlášť malomocným.

Jeho nádejnú prácu prerušila r. 1894 druhá protifrancúzska vojna. Povstanie kmeňa Menelamba ohrozovalo misijné ústredie, kde pôsobil páter Berthieu. Keďže protifrancúzsky a protikresťanský zameraní povstalci znamenali nebezpečenstvo aj pre mnohých veriacich, misionár sa rozhodol, že sa s početnou skupinou kresťanov utiahne do mesta Tananarive. Na čele

utečeneckej kolóny šli francúzski vojaci, ktorých úlohou bolo chrániť celý konvoj. Pátra trápila horúčka, ale na koni mohol postupovať spolu s ostatnými. Keď však zbadal, že akýsi chlapec nevládze ísť, vložil ho na svojho koňa a kráčal vedľa neho.

Pri zdĺhavom pochode sa zástup utečencov roztiahol a rozdelil. Vojaci so schopnejšími domorodcami postupovali rýchlejšie, kým slabší aj s misionárom zostávali. Na jednom mieste sa vynorili z pralesa povstalci a zaútočili práve na túto druhú časť konvoja. Utečenci sa rozprchli všetkými smermi. Páter Berthieu spolu s niekoľkými kresťanmi hľadal útočisko v blízkej dedine. Ale povstalci misionára chytili, dorážali ho a odvliekli do pralesa. Tam mu ponúkali slobodu, ak sa zaviazne, že prestane šíriť kresťanstvo. Kňaz však neprijal takúto ponuku. Preto ho výstrelmi a údermi kyjaka dobili. Jeho telo hodili do rieky. Bolo to 8. júna 1896 pri dedine Ambiatibe.

Pápež Pavol VI. vyhlásil v r. 1965 pátra Jakuba Berthieu za blahoslaveného a pápež Benedikt XVI. v roku 2012 za svätého. V jezuitskej reholi sa slávi jeho liturgická spomienka 4. februára spolu s inými mučeníkmi, ktorí zomreli za vieru v nekresťanských krajinách.

10. február

Bl. ALOJZ VIKTOR Stepinac,
biskup a mučeník
(1898 - 1960)

Miestom jeho narodenia je malá chorvátska dedina Brezarić, patriaca do farnosti Krašić, ležiaca na trase Záhreb -

Karlovac. Tam sa narodil 8. mája 1898 a nasledujúceho dňa bol pokrstený. Podľa zvyklostí obdržal pri krste dve mená. Rodičia, Jozef a Barbara, boli ľudia prostí, hlboko nábožní, snažili sa užiť rodinu z nevelkého roľníckeho hospodárstva. Alojz bol piatym z ôsmich detí.

V septembri 1909 ukončil základnú školu v Krašići. Bol vzorným žiakom a dobrým kamarátom. V čase jeho vážnej nemoci slúbila matka, že v prípade uzdravenia jej syna sa bude trikrát v týždni modliť a vyprosovať preňho kňazské povolanie. Vyrozprávala mu to všetko až potom, keď sa vrátil z Ríma ako vysvätený kňaz. Svoj sľub dodržiavala až do smrti.

Rodičia poslali Alojza do Záhrebu, kde ho vďaka odporúčeniu farára Huze-ka prijali do internátu a arcibiskupského

gymnázia. V roku 1916 tam zmaturoval s vynikajúcim výsledkom. V Európe zúrila vojna. Alojza povolali do rakúskej armády, lebo cisár potreboval vojakov. Bol odvelený do Rijeki, kde absolvoval šesťmesačný dôstojnícky kurz, a odtiaľ 20. januára 1917 na taliansky front v hodnosti aspiranta. Tam sa dostal 18. júla 1918 do talianskeho zajatia. V decembri bol prepustený. Vstúpil ako dobrovoľník do vznikajúcej Juhoslovanskej légie, ktorú vyslali do Solúna.

Po skončení vojny sa vrátil do Chorvátska a začal študovať na Fakulte agronómie v Záhrebe. Po prvom semestri sa však vrátil domov a ujal sa práce na rodinnom hospodárstve. Prežíval vnútornú krízu. Myslel si, že manželstvo vylieči jeho rany spôsobené vojnou a dá hlbší zmysel jeho hospodárskej existencii. Nadviazal známosť s Máriou Horvátovou, dcérou učiteľa v Krašiči, ktorá bola dobrým a hlboko veriacim dievčaťom. Požiadal ju o ruku, ale Mária inštinktívne vycítila, že Alojz nie je stvorený pre manželstvo. Poradila mu, aby hľadal hlbší zmysel života, pričom pravdepodobne myslela na kňazstvo. Matka sa modlila i postila na ten úmysel.

V októbri 1924 sa Alojz rozhodol pre štúdium teológie. Záhrebský arcibiskup Anton Bauer ho vyslal na štúdiá do Ríma. Študoval tam filozofiu i teológiu na Gregoriánskej univerzite a 26. októbra 1930 prijal v Kostole sv. Petra Kanízia v Ríme sviatosť kňazstva z rúk biskupa Jozefa Palica. Primičnú svätú omšu slúžil 1. novembra v Bazilike Santa Maria Maggiore. Za doktora teológie bol promováný 1. júla 1931.

Keď sa vrátil domov, slúžil slávnostnú svätú omšu vo farskom kostole v Krašiči pre prítomnú rodinu, pre tú, ktorú si mal kedysi vziať za manželku, a pre mnohých farníkov. Hneď po návrate bol vymenovaný za arcibiskupského ceremoniára a notára arcibiskupskej kúrie v Záhrebe. Bol iniciátorom založenia Caritasu v arcidieceze i vydávania časopisu Caritas.

Záhrebský arcibiskup dosahoval pomaly vek sedemdesiatich rokov. Hľadali sa kandidáti na miesto biskupa koadjútora, aby sa zachovala kontinuita v pastoraácii arcidiecezy, pretože politické pomery sa vyvíjali rôznorodo. Keď arcibiskup Bauer vážne ochorel, bola, napriek mladému veku, kandidatura Stepinaca na koadjútora prijatá. Bol záložným dôstojníkom, počítali s tým, že sa to určite zapáči kráľovi a preto kandidatúru potvrdí.

Skutočne, 28. mája 1924 bol Alojz Viktor Stepinac pápežom Píom XI. vymenovaný za koadjútora a 24. júna bol vysvätený za biskupa. Bol najmladším biskupom na svete. Nemal ešte tridsaťšesť rokov.

Dňa 7. decembra zomrel arcibiskup Bauer a Alojz Stepinac sa stal záhrebským arcibiskupom a predsedom Konferencie biskupov Chorvátska. Svoju pozornosť zamerl predovšetkým na formáciu nového kňazského dorastu, od ktorého bude závisieť budúcnosť Cirkvi v tejto krajine. Energicky spolupracoval s Katolíckou akciou a rozvíjal apoštolát tlače. Sám veľa publikoval a redigoval. Staral sa o vojakov, robotníkov a študentov. Organizoval eucharistické kongresy a katolícké spoločenské týždne. V jeho kázňach sa ako hlavná myšlienka tiahla vždy pravda a spravodlivosť. Dbal na rozvoj a po-

riadok rehoľného života. Bol biskupom celou svojou dušou.

Vypukla druhá svetová vojna. Juho-slovanské kráľovstvo sa rozpadlo. Dňa 10. apríla 1941 proklamoval plukovník Slavko Kvaternik v rádiu nezávislý Chorvátsky štát. Arcibiskup Stepinac bol Chorvátom, odsudzoval však všetky prejavy totalitarizmu a prenasledovania na rasistickom, nacionalistickom, ideologickom či politickom základe. Bránil práva všetkých prenasledovaných: Židov, Srbov, Cigánov, Poliakov, Chorvátov i komunistov. Zvlášť sa staral o opustené deti. Zhromažďoval ich v útulkoch a v maximálnej možnej miere zaopatroval šatstvom a potravinami. Pritúlil kňazov a rehoľníkov vypudených zo Slovinska, ktoré patrilo vtedy do Veľkonemeckej ríše. V kázňach a verejných vystúpeniach vyzýval cíť si všetkých ľudí bez ohľadu na ich rozdiely. Vyžarovala z neho hlboká viera a uchvacoval svojou apoštolskou horlivosťou.

Pred koncom vojny dobyli Titovi partizáni vyľudnený Záhreb. Došlo k masovému aktom pomsty, násiliu a bezpráviu. Chorváti utekali do anglickej okupačnej zóny v okolí Klagenfurtu, vojenské okupačné úrady nútili ľudí vrátiť sa. Vládu prevzali komunisti.

Dňa 17. mája 1945 uväznili arcibiskupa, ale po dvoch týždňoch bol na slobode. Prihovoril sa za neho osobne Pius XII. 22. septembra 1945 vydal záhrebský arcibiskup pastiersky list, v ktorom ostro odsúdil zjavné prenasledovanie Cirkvi komunistickým režimom. Odpoveďou komunistickej vlády bol zosilnený nátlak na Cirkev. Arcibiskupa nahovárali pros-

bami i hrozbami na odtrhnutie Cirkvi v Chorvátsku od Ríma a 18. septembra 1946 ho opätovne uväznili. Zinscenovali verejný politický proces a odsúdili ho na šesťnásť rokov nútených prác a päť rokov straty všetkých občianskych práv. Bol obžalovaný z kolaboranstva s nemeckými okupantmi a vládou samostatného Chorvátskeho štátu, z núteného prinavrátania obyvateľov Juhooslávie na katolícku vieru, z kontaktov s reakčnými skupinami a urážky vlády ľudu.

Arcibiskup sa zachoval statočne. Povedal iba, že má čisté svedomie. Rezignoval na advokáta *ex offio* a odmietol odvolať sa na vyššiu inštanciu. Dobre vedel, že by sa zúčastňoval frašky, a nech už sa rozhodne akokoľvek, výrok súdu nezmení, lebo bol vyneseny dávno pred procesom.

Arcibiskupa Stepinaca previezli 19. októbra 1946 po ôsmich dňoch strávených v Záhrebe do väzenia v Lepoglave. Opona sa zatiahla. Odrezali ho úplne od vonkajšieho sveta i od spoluväzňov. Nemohol sa s nikým rozprávať. Všetko mu zobrali. Ostala mu iba modlitba, ktorú nemôže nikto nikomu zobrať. Modlil sa teda a mlčal. Aká to radosť! V liturgickom kalendári sa našla neskôr poznámka z 11. decembra toho roku: „O 9.00 hodine večer som obdržal správu o matkinej smrti.“ Sestre povedal, že v prípade svojej smrti vo väzení chce byť pochovaný spolu so spoluväzňami na väzenskom cintoríne.

Po piatich rokoch väzenia bol preložený do Krašiča. Umiestnili ho na fare, ktorá sa prakticky premenila na väzenie. Deň a noc bol pod dozorom polície. Zabránili mu vykonávať akúkoľvek kňazskú a biskupskú činnosť. V tomto domácom

väzení sa dozvedel, že ho pápež Pius XII. vymenoval 12. decembra 1953 za kardinála. Vtedy už bol vážne chorý. Existuje podozrenie, že sa ho pokúšali vo väzení v Lepoglave otráviť. Odvtedy sa cítil čoraz horšie.

Kardinál Alojz Stepinac zomrel 10. februára 1960 ako väzeň v Krašiči. Svojim prenasledovateľom pred smrťou odpustil v zhode s Božou vôľou. Vypovedal sa u farára Vranekovića, prijal sväté prijímanie i pomazanie chorých. Zomrel v prítomnosti miestneho farára a svojich sestier. Držiac vo vychudnutých rukách hromničnú sviecu, opakoval niekoľkokrát: „Buď vôľa tvoja!“

Pohreb sa konal 13. februára v katedrále v Záhrebe za prítomnosti celého episkopátu Juhoslávie a hojného počtu kňazov i veriacich.

Dňa 14. februára 1992 chorvátsky parlament anuloval politický proces a rozsudok, ktorým bol kardinál Alojz Stepinac odsúdený.

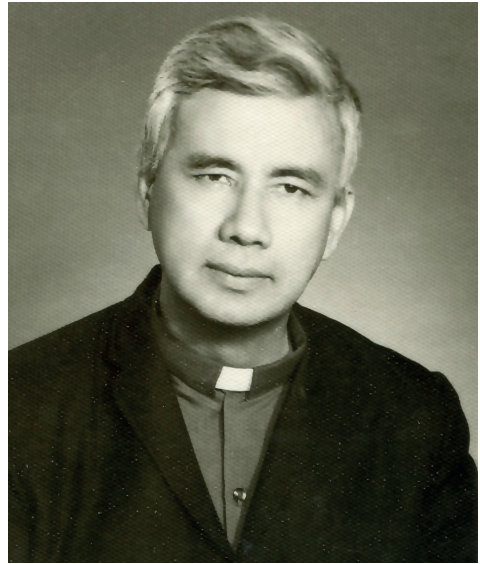
Pápež Ján Pavol II. pripočítal Alojza Viktora Stepinaca do počtu blahoslavených mučeníkov v zemi poznačenej jeho mučenictvom 3. októbra 1998.

12. marec

Bl. RUTILIO Grande, mučeník

(1928 - 1977)

Narodil sa vo Villa de El Paisnal v juhoamerickom Salvadore 5. júla 1928. Do diecézneho seminára vstúpil v roku 1941, no o štyri roky neskôr požiadal o prijatie do Spoločnosti Ježišovej. Noviciát absolvoval v Caracase vo Venezuele a rehoľne

sluby zložil 24. septembra 1947. Po štúdiách v Ekvádore, kde v roku 1950 získal titul bakalára, bol vyslaný na rok do Panamy ako učiteľ. V roku 1953 prišiel do Španielska, aby pokračoval v štúdiu filozofie a teológie v Oña, kde bol 30. júla 1959 vysvätený za kňaza. V rokoch 1962 až 1964 študoval na Inštitúte Lumen Vitae v Bruseli. Po návrate do vlasti bol vymenovaný za prefekta a profesora pastorálnej teológie v seminári „San José de la Montaña“, túto úlohu plnil efektívne a tvorivo. Presadzoval vysielanie seminaristov do farností apoštolovať medzi ľuďmi, čo aj on osobne zažil. V roku 1972 bol vymenovaný za farára v Aguilares. Tu sa páter Grande úplne venoval dušiam, ktoré mu boli zverené, so zvláštnym zreteľom na chudobných a na ľudí na okraji spoločnosti, pričom neváhal odsúdiť represívne akcie armády a vládu oligarchie proti nim. Svojimi iniciatívami v súlade s Druhým vatikánskym koncilom a Druhou konferenciou latin-

skoamerického episkopátu v Medellíne (1968) vzbudil aktívnu účasť veriacich na živote farnosti, najmä prostredníctvom *cursillos*, v oblasti liturgických slávení a v oblasti napomáhania spravodlivosti. V Apope predniesol 13. februára 1977 homíliu, v ktorej verejne obhajoval jezuitského pátra Maria Bernala, ktorý bol práve vyhnaný z krajiny pre svoju spoločenskú angažovanosť. Táto skutočnosť ešte viac ohrozila jeho už aj tak neistú situáciu u predstaviteľov štátnej moci.

Dňa 12. marca 1977 išiel páter Rutilio Grande do San José, aby predsedal eucharistickej slávnosti počas deviatnika v rámci prípravy na sviatok sv. Jozefa. Na spiatocnej ceste do Aguilares ho v aute sprevádzal katechéta Manuel Solórzano, Nelson Rutilio Lemus a tri deti. V polovici cesty na ich auto zaútočili muži ozbrojení guľometmi a traja dospelí cestujúci okamžite zomreli. Deti však prežili. Svätý Óscar Arnulfo Romero, arcibiskup zo San Salvadoru, bol hlboko dojatý atentátom na statočného jezuitu a osobne predsedal pohrebnej svätej omši v katedrálnej kostole sansalvadorskej katedrále. Páter Rutilio mal 49 rokov.

Pápež František ho uznal za mučeníka a 22. januára 2022 bol vyhlásený za blahoslaveného.

15. marec

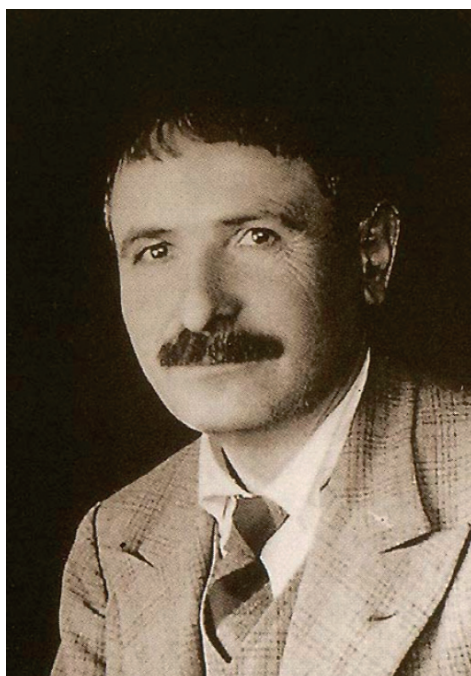
Sv. ARTEMIS Zatti, rehoľný brat
(1880 - 1951)

Artemis (Artemide) Zatti sa narodil 12. októbra 1880 v talianskom meste Boretto, ktoré leží na strednom toku rieky

Pád. Jeho rodina bola chudobná, preto emigrovali do Argentíny a usadili sa v meste Bahía Blanca. Bolo to v čase, keď Artemis dospieval. Chodil do kostola, ktorý spravovali saleziáni a objavil v sebe túžbu stať sa rehoľníkom.

Ako dvadsaťročný odišiel k saleziánom do Bernalu za aspiranta. Pri starostlivosti o kňaza chorého na tuberkulózu sa sám nakazil. Preložili ho teda do Viedmy, kde bola nemocnica pre misionárov. Artemis na radu pátra Evasia Garroneho sľúbil, že ak sa vylieči, zasväti svoj život službe trpiacim. Na príhovor Panny Márie Pomocnice kresťanov sa uzdravil.

Dňa 18. februára 1911 zložil večné sľuby ako rehoľný brat salezián a hneď sa pustil do práce s chorými. Najprv im podával lieky, neskôr mal na starosti celú nemocnicu vo Viedme. Ako ošetrovateľa

si ho veľmi vážili lekári aj pacienti. Aby mohol slúžiť aj chorým mimo nemocnice, obstaral si bicykel a chodieval aj na druhý breh rieky Rio Negro do mesta Patagones. V zdravotníckom plášti a s taškou s nástrojmi jednou rukou riadil bicykel a v druhej mal ruženec. Rád slúžil tým, ktorí nič nemali a žili v chatrčiach na okraji mesta. Všetkých si získaval svojou vernosťou a radosťou. Bol stelesnením rady, ktorú dal don Bosco prvým saleziánskym misionárom, keď odchádzali do Ameriky: „Starajte sa najmä o chorých, o deti, o starých, chudobných. Získajte si tým Božie požehnanie aj náklonnosť ľudí.“

V roku 1950 sa u Artemida začali prejavovať príznaky vážnej choroby, ktoré hrdinsky znášal až do smrti. Tá prišla 15. marca 1951. Prvý saleziánsky koadjútór, ktorý nie je mučeníkom, bol v roku 2002 vyhlásený za blahoslaveného a v roku 2022 za svätého.

24. marec

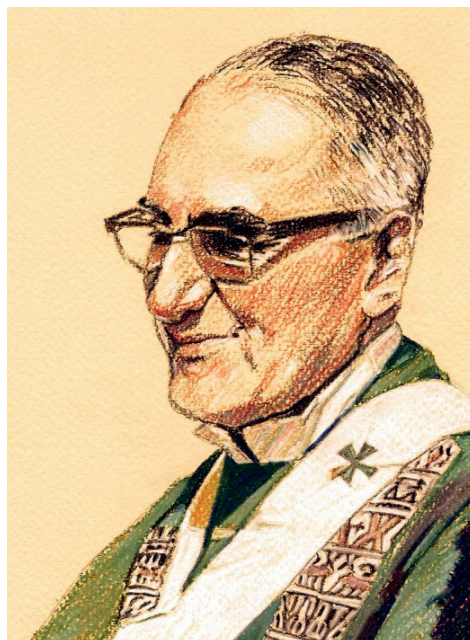
Sv. OSKAR Arnulfo Roméro,
biskup a mučeník

(1917 - 1980)

Arnulfo Romero sa narodil v salvadorskom meste Ciudad Barrios 15. augusta 1917. Už vo veľmi mladom veku v ňom dozrelo kňazské povolanie. Keď mal 12 rokov, vstúpil do seminára a po niekoľkých rokoch odišiel do Ríma, aby pokračoval v štúdiách. Za kňaza bol vysvätený v roku 1942 v kaplnke juhoamerického kolégia v Ríme. Vrátil sa do vlasti a stal sa farárom v Anamoros. Za krátky

čas ho presunuli do mesta San Miguel, kde ostal až do svojho menovania za pomocného biskupa San Salvadora. Po štyroch rokoch sa stal biskupom Santiaga de Maria, jednej z najchudobnejších diecéz tejto juhoamerickej krajiny. Tu zblízka spoznal chudobu salvadorského ľudu a nespravodlivosť, ktorej je vystavený.

V roku 1977 sa stal arcibiskupom San Salvadora a to vo chvíli, keď krajinu trápil sociálny a politický útlak. Vládna moc uvítala menovanie Mons. Romera, pretože podľa nej to bol človek na kultúrnej výške a nebol angažovaný v sociálnej oblasti. Vládna moc si myslela, že je to biskup, ktorý chce rozvinúť „duchovnú“ pastoračiu ľudu, úplne odtrhnutú od života, dejín mesta a krajiny. Iba niekoľko dní po jeho menovaní zavraždili jedného z jeho najlepších kňazov, jezuitského pátra Rutilia Grandeho. Mons. Romero strávil pri jeho rakve celú noc a nariadil,

aby v celej diecéze bola slúžená iba jediná zádušná svätá omša. Neskôr povedal, že krv tohto kňaza ho nasmerovala k hodnotám sociálnej spravodlivosti a solidarity k najchudobnejším krajiny. Národ každú nedeľu s netrzeplivosťou očakával jeho posolstvá, ktoré prednášal počas svätých omší v katedrále a ktoré sa vysielali prostredníctvom rozhlasu. Jeho posolstvo smerovalo k opravdivému pozdvihnutiu ľudu, ktorý musel neustále znášať násilie a nespravodlivosť.

Mons. Romera preto považovali za nebezpečného. Cirkev zasiahli ďalšie atentáty. Rovnaký osud ako pátra Rutilia postihol aj ďalších štyroch kňazov. Romerov hlas sa stal hlasom tých, ktorí nemajú hlas, slobodným hlasom, ktorý zvoláva pokoj. Deň predtým ako bol zavraždený uviedol: „V mene Boha a ľudu, ktorý trpí, vás prosím, žiadam a v mene Boha vám prikazujem, prestaňte s prenasledovaním ľudu.“ Pre Mons. Romera pokoj znamená mať možnosť hovoriť, kritizovať a verejne povedať svoj názor. A to dosvedčoval svojou každodennou činnosťou. Jeho nedeľné homílie boli odmeňované potleskom. Potlesk bol jediný spôsob, ako mohol salvádorský ľud prejavíť právo na slobodu slova, právo, ktoré v tejto krajine neexistovalo.

Dňa 24. marca 1980 slávil Mons. Oscar Arnulfo Romero, arcibiskup San Salvadora, večernú svätú omšu. Skončil homíliu a o niekoľko minút neskôr, vo chvíli pozdvihnutia kalicha, ho najatý vrah zastrelil. Na pamiatku toho dňa bol 24. marec určený za Deň modlitieb a pôstu za misionárov mučeníkov.

Jednou z charakteristík apoštolátu tohto pastiera a biskupa katolíckej Cirkvi bola

služba Božiemu slovu, ktorú Romero zaplatil svojím životom. Jeho príhovory a myšlienky sú stimulom na prebudenie svedomia a uvedomenie si individuálnej i kolektívnej zodpovednosti za svet, v ktorom žijeme s pevnou nádejou vo víťazstvo lásky. Mons. Romero nebol obyčajným funkcionárom Cirkvi, ale „milosrdným Samaritánom“, ktorý prichádzal s pomocou pre všetkých chudobných a núdznych, obeť nespravodlivosti a nezáujmu.

Blahorečený bol 23. mája 2015 a svätorečený 14. októbra 2018.

4. apríl **Svätí FRANTIŠEK a HYACINTA** **Martovci, vizionári** **(1908 - 1919; 1910 - 1920)**

František (Francisco) a Hyacinta (Jacinta) boli najmladšie zo siedmich detí Manuela Pedra Marta a Olimpie de Jesus, ktorí bývali vo farnosti Fatima v obci Vila Nova pri meste Ourém v diecéze Leiria v Portugalsku.

František sa narodil 11. júna 1908 v rodičovskom dome v oblasti Aljustrel a bol pokrstený 20. dňa toho istého mesiaca vo farskom kostole vo Fatime. Jeho sestra Hyacinta sa narodila 11. marca 1910 tiež v rodičovskom dome a bola pokrstená 19. dňa toho istého mesiaca vo farskom kostole.

Vyrastali v rodinnom prostredí za skromných podmienok. Poľnohospodársky kraj, v ktorom bývali, bol tichý a pokojný, trochu bokom od politických a spoločenských nepokojov, ktoré v tom čase vládli v Portugalsku.

Súrodenci nenavštevovali školu. Nevedeli čítať ani písať. Dostali iba veľmi prostú náboženskú výchovu: katechizmus sa učili doma alebo u svojej tety, matky ich sesternice Lucie, ktorá sa spolu s nimi stala jednou z fatimských vizionárok.

Rodičia im dali svojím životom príklad angažovanej viery: nedelňá účasť na Eucharistii, modlitba v rodine, pravdivosť a úcta ku všetkým, láska k chudobným a k tým, ktorí to potrebujú. Ešte ako malí sa začali starať o stádo svojich rodičov: František mal vtedy 8 rokov a Hyacinta 6. Väčšinu dní trávili spolu so sesternicou Luciou, tiež pastierkou, starostlivosťou o ovečky.

V roku 1916 mali na jar, v lete a na jeseň spolu s Luciou zjavenia anjela pokoja. V roku 1917 ich navštívila Panna Mária Ružencová, od mája do októbra mali zjavenia vždy 13. dňa v mesiaci, okrem augusta. V tomto mesiaci sa zjavenie odohralo o šesť dní neskôr, keďže

pastierikovia boli od 13. do 15. augusta 1917 vo väznici v Ouréme.

František sa vyznačoval miernou a pokojnou povahou. Ľudia si ho pamätali ako plného obdivu k stvoreniu, v ktorom vnímal krásu Stvoriteľa. Pokoj, ktorý z toho čerpal, potom prenášal na svojich priateľov, medzi ktorými vedel byť znakom svornosti, aj keď ho neraz častovali urážkami.

Po zjaveniach anjela a Panny Márie si osvojil životný štýl charakterizovaný adoráciou a kontempláciou. Kedykoľvek to bolo možné, uchýlil sa na nejaké osamelé miesto, aby sa modlil. Často trávil dlhé hodiny v tichu farského kostola, blízko svätostánku, aby robil spoločnosť Ježišovi. František mal dôverný vzťah k Bohu. Vnímal Boha zarmúteného utrpením vo svete, trpel spolu s ním a chcel ho potešiť. Chlapec, ktorý nepočul hlas anjela ani panny, iba ich videl, je najkontemplatívnejším z troch vizionárov. V jeho živote sa zdôrazňuje, ako sa modlitba živí pozorným počúvaním ticha, v ktorom Boh hovorí. Nechá sa preniknúť nevýslovnou Božou prítomnosťou. „Cítil som, že Boh je vo mne, ale nevedel som, ako.“ A práve z tejto prítomnosti prijíma do svojej modlitby aj iných. Františkov život viery bol životom kontemplácie.

V októbri 1918 ochorel počas epidémie španielskej chrípky. Postupne sa jeho stav zhoršoval až do apríla 1919. 2. apríla sa vyspovedal a nasledujúci deň prijal vo svojom dome viatikum. Deň nato, 4. apríla, okolo 22.00 hod. zomrel pokojne doma, obklopený svojou rodinou.

Pochovali ho 5. apríla 1919 na fatimskom cintoríne. 13. marca 1952 boli jeho

telesné pozostatky prevezené do Baziliky Ružencovej Panny Márie vo Fatime.

Mons. José Alves Correia da Silva, biskup z Leirie, otvoril 30. apríla 1952 informačný proces o povesti svätosti a čnosťach Františka Marta. Proces sa skončil 1. augusta 1979. Svätý Ján Pavol II. ho blahorečil 13. mája 2000 vo Fatime spolu s jeho sestrou Hyacintou. Za svätého ho vyhlásil pápež František 13. mája 2017 tiež vo Fatime.

Hyacinta mala láskavú a otvorenú povahu, aj keď bola trochu náladová. Osobitnú náklonnosť cítila k svojej sesternici Lucii a bola veľmi citlivá. Dojímala ju tak krása prírody, ako aj utrpenie chudobných a chorých.

Pri zjaveniach anjela a Panny Márie na ňu zapôsobilo predovšetkým utrpenie „úbohých hriešnikov“ a poslanie a utrpenie Svätého Otca. Po týchto stretnutiach s nebom sa jej vrtošivá a trochu sebecká povaha zmenila a Hyacinta nadobudla veľkorysé srdce, ktoré zabúda na seba a ktoré radšej žije pre dobro druhých, ponúka modlitby a obety v prospech všetkých, ktorých vidí trpieť.

Hyacintin duchovný profil je teda poznačený veľkorysostou viery a sebadarováním pre druhých. Často vyjadruje túžbu podeliť sa so všetkými o vrúcnu lásku, ktorú cíti k srdciam Ježiša a Márie. Všetky jednotlivé aspekty jej dní, vrátane utrpenia spôsobeného chorobami, ktoré ju neskôr postihnú, sú príležitosťou obetovať sa Bohu za obrátenie hriešnikov a za Svätého Otca. Delí sa o svoje jedlo s chudobnými, a tak ponúka obeť svojho pôstu na znak ochoty byť úplne závislá od Boha v prospech iných. Lucia vo svojich

spomienkach o nej hovorí, že modliť sa a trpieť pre lásku „bolo jej ideálom“. Hyacintin život viery je životom súcitu.

Koncom roku 1918 Hyacinta ochorela na španielsku chrípku. V nemocnici Vila Nova v Ouréme bola hospitalizovaná od 1. júla do 31. augusta 1919. Odvtedy jej ostala na ľavej strane hrudníka boľavá rana. Domov sa vracia v horšom stave. V januári 1920 ju previezli do Lisabonu, aby sa liečila v najlepšej detskej nemocnici v štáte, v Nemocnici D. Estefania. Medzi 21. januárom a 2. februárom 1920 bývala v Sirotinci Panny Márie Zázračnej, kde strávila mnoho hodín v adorácii Oltárnej sviatosti. 2. februára 1920 bola hospitalizovaná s diagnózou hnisavý zápal pohrudnice a osteitída dvoch rebier. Lekári sa rozhodli operovať ju napriek tomu, že Hyacinta trvala na tom, že je to zbytočné.

Operovali ju 10. februára 1920, vybrali jej dve rebrá, no veľká rana na ľavej strane hrudníka zostala. 20. februára popoludní Hyacinta požiadala o možnosť prijať sviatosti, najmä Eucharistiu. Nemocničný kaplán to odkladá na ďalší deň, aj keď dievča trvalo na tom, že ich musí prijať ešte v ten istý deň. Zomrela sama – ako jej predpovedala Panna Mária – 20. februára 1920 o 22.30 hod. Pochovali ju 24. februára na cintoríne Ouréme v hrobke, ktorú poskytl baróni z Alvaiazere. 12. septembra 1935 boli jej telesné pozostatky prevezené na fatimský cintorín a 1. mája 1951 prenesené do Baziliky Ružencovej Panny Márie vo Fatime.

Mons. José Alves Correia da Silva, biskup z Leirie, 30. apríla 1952 otvoril informačný proces o povesti svätosti a čnosťach

tiach Hyacinty Martovej. Proces sa skončil 2. júna 1979.

Za blahoslavenú ju vyhlásil svätý Ján Pavol II. vo Fatime 13. mája 2000 spolu s jej bratom Františkom, za svätú pápež František v r. 2017.

24. apríl

Sv. MÁRIA ALŽBETA

Hesselbladová

panna, zakladateľka rehole

(1870 - 1957)

Alžbeta (Elisabeth) Hesselbladová sa narodila vo Švédsku 4. júna 1870 v luteránskej rodine. Ako školáčka začala vnímať rozdelenie cirkví a podujala sa modliť za to, aby našla ten „pravý ovčinec“, o ktorom čítala v evanjeliu. Odišla za prácou do Spojených štátov amerických, no po vylodení na americkej pevnine ochorela. Keď sa zotavila, aby splnila sľub, venovala sa ako zdravotná sestra starostlivosti o chorých v Rooseveltovej nemocnici v New Yorku. Pod vedením jezuitského otca Johanna Georga Hagena dôkladne študovala katolícku náuku a 15. augusta 1902 prijala krst. Nasledujúci rok prišla do Ríma a pri návšteve domu, v ktorom kedysi bývala svätá Brigita Švédska, dostala vnuknutie, že musí pokračovať v jej práci. Prijali ju karmelitáni, ktorí to miesto v tom čase spravovali, a so súhlasom pápeža Pia X. tam bývala a nosila habit svätej Brigity. Zvyšok svojho života strávila obnovou Rehole sv. Brigity, čo bola jej odpoveď na okolnosti a znamenia čias. Jej apoštolát bol inšpirovaný vysokým ideálom *Ut omnes unum sint* - „Aby všetci

jedno boli“. To ju motivovalo ponúknuť Bohu svoj život ako obeť za zjednotenie Švédska s Rímom. S veľkou odvahou a predvídavosťou uviedla v roku 1923 brigiténske sestry opäť do Švédska, najprv do Djursholmu a neskôr v roku 1935 do mesta Vadstena.

Celý jej život bol poznačený nepretržitou charitatívnou prácou. Počas druhej svetovej vojny sa snažila poskytnúť útočisko aj prenasledovaným Židom. Z kláštorov jej rehole sa stali miesta, na ktorých jej duchovné dcéry ponúkali jedlo a obliečenie núdznym.

Mária Alžbeta Hesselbladová zomrela po dlhom živote poznačenom chorobami a utrpením v Ríme v Dome sv. Brigity 24. apríla 1957. Medzi sestrami svojej rehole, u kléru a medzi chudobnými mala povest svätosti. Ctíli si ju ako matku chudobných a duchovnú učiteľku. Blahorečená bola na Námestí svätého Petra

v Ríme 9. apríla 2000 a kanonizovaná na rovnakom mieste v nedeľu 5. júna 2016 spolu s blahoslaveným Stanislavom od Ježiša Márie.

28. apríl **Sv. JANA BERETTA Mollová,** **manželka a matka** **(1922 - 1962)**

Jana Beretta sa narodila v meste Magenta v Milánskej provincii 4. októbra 1922 ako desiaty z 13 detí manželov Alberta Berettu a Márie De Micheliovej.

Už ako dieťa prijala plnosť daru viery a jasnú kresťanskú výchovu. Jej vynikajúci rodičia ju viedli k tomu, aby ľudský život považovala za nádherný Boží dar, aby mala dôveru v Božiu prozreteľnosť a aby si bola istá nevyhnutnosťou a účinnosťou modlitby.

K prvému svätému prijímaniu pristúpila Jana vo veku 5 a pol roka. Bol to dôležitý moment v jej živote, pretože znamenal začiatok pravidelného pristupovania k Eucharistii, ktorá sa stala podporou a svetlom v jej detstve, dospievaní a mladosti.

V tých rokoch nechýbali ťažkosti a utrpenia. Zmenila školu, mala krehké zdravie, rodina sa presťahovala a obaja rodičia ochoreli a umreli. Toto všetko však Janu nevyviedlo z rovnováhy, ani ju to netraumatizovalo, pretože mala bohatý a hlboký duchovný život. Skôr naopak, vycibrila sa v citlivosti a posilnilo to jej čnosti.

Na strednej škole a na univerzite je odhodlaná, ale aj rezervovaná. Venuje sa štúdiu a svoju vieru premieňa na apoštolát medzi mladými v rámci Katolíckej akcie

a na starostlivosť o starých a núdznych. V roku 1949 promuje z medicíny a chirurgie na Univerzite v Pavii. Po otvorení ambulancie sa špecializuje na pediatriu.

Pracuje ako lekárka, ale zároveň v modlitbe hľadá svoje povolanie a nakoniec sa rozhoduje pre manželstvo. Dňa 24. septembra 1955 si v Bazilike sv. Martina v meste Magenta berie za manžela inžiniera Pietra Mollu. V novembri 1956 sa im narodil syn Pierluigi, v decembri 1957 dcéra Mariolina a v júli 1959 Laura.

V septembri 1961 na konci druhého mesiaca ďalšieho tehotenstva prichádzajú ťažkosti. Diagnostikovali jej nádor v maternici. Bol potrebný chirurgický zákrok

a preto pred operáciou prosila lekára, aby zachránil život, ktorý nosí pod srdcom, a odovzdala sa Božej prozreteľnosti. Dieťaťko sa podarilo zachrániť a sedem mesiacov do pôrodu preživala s nezmeneným úsilím ako lekárka a matka. Niekoľko dní pred pôrodom bola pripravená obetovať svoj život, aby zachránila dieťa. „Ak sa treba rozhodnúť medzi mojim životom a životom môjho dieťaťa, neváhajte a zachráňte ten jeho.“ Dňa 21. apríla 1962 porodila dcéru, ktorá dostala meno Giovanna Emmanuela. Jana Berreta Mollová zomrela o týždeň neskôr, 28. apríla v silných bolestiach. Opakovala modlitbu „Ježišu milujem ťa; Ježišu milujem ťa.“ Mala 39 rokov.

Ján Pavol II. ju blahorečil 24. apríla 1994 a svätorečil o desať rokov neskôr 16. mája 2004.

3. máj

Sv. STANISLAV Kazimierczyk,
kňaz, kanonik

(1433 - 1489)

Stanislav Kazimierczyk sa narodil 27. septembra 1433. Od detstva bol spojený s krakovským Chrámom Božieho Tela. V ňom bol pokrstený a vo farskej škole, ktorá bola pri ňom, absolvoval prvé vzdelanie. Po dovŕšení potrebného veku sa zapísal na Akadémiu v Krakove, kde študoval až do svojich 23 rokov. Krátko nato sa rozhodol vstúpiť do Rádu Lateránskych kanonikov, kongregácie, ktorú, keďže bol farníkom Chrámu Božieho Tela, poznal už od detstva. Jeho pokora, trpezlivosť, čistota a skromnosť museli byť veľké, pretože jeho životopisci ostali dojatí

a jednohlasne hovorili o hlbokých čnostiach nábožného rehoľníka. Svätá omša bola pre neho vždy veľmi dôležitá, každé ráno ňou začínal svoj deň. Známa bola aj jeho výrečnosť pri homíliách a vďaka jeho zápalu veľa duší prinieslo mnoho ovocia.

Stanislav bol aj vychovávateľom mladých rehoľníkov, ktorým sa usiloval vždy klásť na srdce lásku k Oltárnej sviatosti. Mladí mnísi ho mali vo veľkej úcte a dôverovali mu, pretože on nielen učil kresťanskú náuku, ale snažil sa (a s úspechom) vydávať o nej svedectvo vlastným životom. Úsilie, s akým sa staral o kláštorne veci, starostlivosť a pozornosť, ktoré venoval novicom a chudobným, ktorí klopali na bránu, starostlivosť, s akou si pripravoval homílie, obetavosť, s akou počúval sväté spovede, a nakoniec aj jeho priama a horlivá mariánska úcta, boli

tým, čím si získaval veľkú úctu a rešpekt, takže mal u mnohých povest' svätosti.

Presvedčenie o jeho svätosti zosilnelo ihneď, len čo 3. mája 1489 Stanislav zomrel. Už rok po jeho smrti sa veriaci začali k nemu utiekať v modlitbe a prosiť o jeho príhovor. Kroniky kláštora zaznamenali viac ako 200 milostí, ktoré sú pripisované jeho príhovoru. Jeho súčasníci a tí, ktorí žili neskôr, zaznamenali na druhej strane svedectvá, ktoré hovoria o výnimočnosti jeho života a neobyčajnosti jeho čnosti.

Stanislav bol pochovaný pod tehlovou dlažbou neďaleko oltára sv. Márie Magdalény, patrónky tkáčov, pretože Stanislavov otec bol tkáčom. V roku 1632 bol postavený osobitný oltár, kde boli umiestnené Stanislavove relikvie. Dnes sú na oltári zavesené desiatky obrazov, ktoré zobrazujú životné osudy svätca,

a veľký obraz, na ktorom sú vyobrazení jeho svätí súčasníci, sv. Ján Kanty, sv. Šimon z Lipnice, ale aj Michal Giedroyć a Izaiáš Boner, ktorí sú považovaní za svätých, aj keď ešte nie sú kanonizovaní. Hoci Stanislava Kazimierczyka pokladali za svätca ihneď po jeho smrti, oficiálne skúmanie začali kanonici až v roku 1773. Pre rozličné dejinné okolnosti to trvalo niekoľko storočí. Nakoniec 18. apríla 1993 ho za blahoslaveného vyhlásil Ján Pavol II. Dňa 17. októbra 2010 ho za svätého vyhlásil pápež Benedikt XVI.

8. máj Bl. MIRIAM TERÉZIA Demjanovičová, panna (1901 - 1927)

Terézia Demjanovičová sa narodila 26. marca 1901 v Bayonne, v americkom štáte New Jersey, manželom Alexandrovi Demjanovičovi a Johane Suchej ako posledná zo siedmich detí. Rodičia pochádzali z východného Slovenska a hneď po svadbe emigrovali do USA.

Terézia prijala krst a sviatosť birmovania v gréckokatolíckom Chráme sv. Jána Krstiteľa v Bayonne 31. marca 1901. Po základnej a strednej škole získala v januári 1917 diplom z vyššej školy.

Už v tom období cítila volanie k rehoľnému životu. Túžila vstúpiť ku karmelitánskym mníškam, ale musela ostať doma, pretože matka bola vážne chorá a staršie sestry pracovali mimo rodného domu. Okrem toho, mníšky sa živili vyšívaním a ona mala problémy so zrakom, takže sa nehodila do ich komunity.

Dva roky a osem mesiacov sa starala o matku a robila všetky domáce práce. Po matkinej smrti, v novembri 1918, sa Terézia zapísala na štúdium do Kolégia sv. Alžbety v Convent Station v New Jersey. V štúdiu sa špecializovala na literatúru a promovala s maximálnym počtom bodov.

Mnohí ľudia vyhlásili, že už v čase, keď študovala, bolo vidieť jej pokoru a nevinnú nábožnosť. Veľmi často ju bolo vidieť na kolenách v kaplnke pri modlitbe, pri adorácii, alebo pri modlitbe ruženca. Mnohí študenti ju vyhľadávali, aby jej s dôverou hovorili o svojich problémoch a ona ich vždy povzbudila.

Túžba stať sa karmelitánkou ju však neopustila. Po porade s rodinou dostala cennú radu. Mala vstúpiť nie do kontemplatívnej rehole, ale do kongregácie, ktorá sa venovala vyučovaniu. Nakoniec uprednostnila Božiu vôľu pred svojou. Rozhodla sa vstúpiť medzi milosrdné sestry sv. Alžbety v Convent Station. Navštevovala už ich kaplnku. V jeden deň, keď sa v nej modlila, pochopila, že Boh ju chce práve tam.

Tri dni pred odchodom do kláštora jej však umrel otec. Terézia prijala aj túto ďalšiu skúšku a prah kláštora prekročila 11. februára 1925. Prijali ju ako postulanku a na počesť Panny Márie si pridala k svojmu krstnému menu meno Miriam.

Jej duchovný sprievodca benediktínsky páter Benedikt Bradley rozpoznal dary, ktorými disponovala, a požiadal ju, aby mu písala texty prednášok pre jej spolunovicky, a on ich prednášal, akoby boli jeho vlastným dielom.

Bohužiaľ, čoskoro potom ako v novembri 1926 zložila prvé sľuby, sestra Miriam

Terézia ochorela a hospitalizovali ju v Nemocnici sv. Jozefa v Patersonse s diagnózou hypertenzie a angíny. Keďže bola veľmi slabá, nemohli ju operovať niekoľko týždňov. Keďže sa nezdalo, že je vo vážnom stave, na konci decembra ju poslali späť do kláštora. Jej stav sa však stále zhoršoval. Predpokladali, že ide o zápal slepého čreva, a tak ju znova hospitalizovali v Nemocnici sv. Alžbety v meste Elizabeth.

Zatiaľ čo sa jej stav neustále zhoršoval, dostala dovoľenie zložiť večné sľuby. Jej brat Karol, ktorý bol rímskokatolíckym kňazom, jej vybavil osobitné povolenie zložiť sľuby. Zdalo sa, že sa Miriam Terézii trošku polepšilo, ale na začiatku mája sa zápal slepého čreva prudko zhoršil. Všetkým bolo zrejmé, že sa blíži jej koniec. Keď umierala, boli pri jej lôžku jej predstavená, rodná sestra Anna, ktorá pracovala ako zdravotná sestra, a niekoľko sestier, ktoré pracovali v nemocnici. Zomrela 8. mája 1927 vo veku 26 rokov, držiac v rukách kríž, ktorý mal v sebe relikviu Ježišovho kríža. Pochovali ju v stredu, v deň, ktorý bol zasvätený úcte sv. Jozefa, na Cintoríne Svätej rodiny v Convent Station. Napriek tomu, že vstúpila do rímskokatolíckej rehole, vždy ostala verná východnému obradu.

Páter Bradley po jej smrti zavesil na nástenku kláštora sestier oznam: „Prednášky, ktoré som mával pre rehoľné sestry, napísala sestra Miriam Terézia.“ V roku 1928 tieto prednášky zozbierali a vyšli v knihe s názvom *Väčšia dokonalosť*. V 18. kapitole knihy sa písalo: „Modlitba je nad každou vecou, je to skutok s jasným úmyslom, s jasne definovaným cieľom v mysli. Teda vstúpiť do seba samej, ísť do

tej tajnej izby, ktorou je moja duša – a pamätajte, že náš Pán to vyžaduje ako neodmysliteľné prelúdiu k modlitbe – z mojej strany sa vyžaduje konkrétne úsilie, presnejšie hnutie, akt vôle.“

Mnohí veriaci po jej smrti vyhlásili, že na jej príhovor prijali milosti. V roku 1936 vyšiel jej prvý životopis a 11. decembra 1945 biskup Patersonu začal študovať prípad sestry Miriam Terézie a schválil otvorenie diecéznej fázy procesu blahorečenia.

Pápež Benedikt XVI. 10. mája 2012 vyhlásil sestru Miriam Teréziu za ctihodnú. Dekrét potvrdzujúci zázrak na príhovor sestry Miriam Terézie bol zverejnený so súhlasom pápeža Františka 17. decembra 2013. Obradu blahorečenia 4. októbra 2014 v katedrále v Newarku predsedal kardiál Angelo Amato, prefekt Kongregácie pre svätorečenie.

31. máj **Sv. FÉLIX z Nicosie,** **kapucínsky brat** **(1715 – 1787)**

Félix z Nicosie sa narodil na Sicílii v meste Nicosia 5. novembra 1715. V ten istý deň ho pokrstili ako Filipa Jakuba. Otec, ktorý bol obuvníkom, zomrel 12. októbra 1715 a zanechal vdove tri deti.

Rodina bola chudobná, ale veľmi nábožná. Ako mladík chodil do obuvníckej dielne Giovanniho Ciavarelliho. Neďaleko sa nachádzal kláštor kapucínov, ktorý navštevoval, a tak spoznal komunitu, jednotlivých rehoľníkov a obdivoval ich spôsob života. Ako väčšina vtedajších

chudobných sicílskych chlapcov, do školy nechodil.

Namiesto toho stále častejšie navštevoval bratov v kláštore, pretože ho priťahoval ich spôsob života. Radosť v jednoduchosti, sloboda v chudobe, pokánie, modlitba, skutky lásky a misijný duch.

Vo veku dvadsať rokov požiadal predstaveného kláštora v Nicosii, aby sa zaňho prihovril u pátra provinciála v Messine a aby ho prijali do rehole ako laika. Keďže bol negramotný, nemohol byť prijatý ako klerik. Laikom však chcel byť predovšetkým preto, lebo svojou pokornou a jednoduchou povahou viac inklinoval k tomuto stavu. Na túto žiadosť dostal zamietavú odpoveď. A rovnako to bolo aj pri žiadostiach o vstup do rehole aj počas nasledujúcich ôsmich rokov. Napriek tomu jeho túžba nikdy neochabla.

Povolanie mal skutočne zrelé, uvážené a premyslené. Je prekvapujúce, že ani po mnohých zamietavých odpovediach nemal pokušenie vstúpiť do niektorej inej rehole. Život Božieho človeka sa preňho stotožňoval so životom kapucína.

V roku 1743 sa dozvedel, že páter provinciál z Messiny je na návšteve Nicosie, a preto požiadal, aby sa mu mohol osobne zveriť so svojou túžbou. Provinciál ho napokon prijal do rehole.

Dňa 10. októbra 1743 začal v kláštore v Mistrette noviciát s menom brat Félix. V tomto období sa mimoriadne intenzívne cvičil v čnostiach. Podľa všetkých životopiscov sa brat Félix vyznačoval poslušnosťou, anjelskou úprimnosťou, láskou k umŕtvovaniu a skutočne nadľudskou trpezlivosťou. Dňa 10. októbra 1744 zložil rehoľné sľuby.

Po sľuboch ho predstavení poslali do kláštora v Nicosii, čo bola výnimka. Nebolo totiž zvykom posilať mladého rehoľníka do rodného prostredia, a to z obavy, že ho budú rodinní príslušníci a známi rozptyľovať. Predstavení ale usúdili, že u brata Félix a je odstup od pozemských väzieb taký, že jeho duchovný rast tým neutrpí. On sa už stotožnil so životným pravidlom sv. Františka, ktoré hovorí, že brat musí žiť vo svete ako skutočný pútnik a cudzinec, nemať na tejto zemi nič vlastné, ani dom, ani miesto, ani nič iné.

Zverili mu úlohu kveštára. Každý deň prechádzal po uliciach mesta a klopal na domy bohatých ľudí, ktorých prosil, aby sa podelili o svoje bohatstvo, a navštevoval príbytky chudobných, aby ich utešil v každodenných potrebách. Po uliciach a domoch prechádzal s kompetentnosťou

a diskretnosťou. Vždy poďakoval za to, čo dostal, a to aj vtedy, keď ho vyhnali. Hovorieval: „Nech je to pre Božiu lásku.“

Brat Félix bol negramotný. Napriek tomu však poznal kresťanskú náuku. To, čo nemohol spoznávať prostredníctvom čítania Svätého písma, spoznával vďaka svojej pamäti a pevnej vôli stále viac živiť svoju dušu. Preto sa usiloval osvojiť si úryvky z Biblie a z kníh, ktoré sa čítali v kláštore počas stolovania, a využíval všetky príležitosti na počúvanie homílií v chrámoch Nicosie.

Brat Félix mal vo veľkej úcte ukrižovaného Ježiša. Každý piatok kontemponoval utrpenie a smrť Ježiša Krista. Každý piatok v marci sa postil o chlebe a vode, bol na chóre s rozťahnutými rukami v tvare kríža a meditoval pred krížom. V osobitnej úcte mal Eucharistiu. Hodiny strávil pred bohostánkom, a to aj po veľmi namáhavých dňoch. S nežnosťou si uctieval aj Božiu Matku.

Extrémne pokánie a umŕtvovanie mu podlomilo zdravie. Preto mu to uľahčili tak, že nemal nijaké úlohy. Napriek tomu bol vždy pripravený akokoľvek poslúžiť, predovšetkým pri chorých v ošetrovni kláštora. Zatiaľ čo mu ubúdali fyzické sily, rástla hĺbka jeho sústredenia sa na Boha a šťastná i jednoduchá poslušnosť.

Na konci mája 1787 dostal počas práce v záhrade veľmi silnú horúčku. Do postele si ľahol iba na výslovný príkaz predstaveného pátra Macaria. Lekárovi, ktorý mu predpísal lieky, povedal, že sú zbytočné, pretože toto mala byť jeho posledná choroba. Svoj pozemský život ukončil o druhej v noci 31. mája 1787. Za blaho-

slaveného ho vyhlásil Lev XIII. 12. februára 1888. Svätorečený bol pápežom Benediktom XVI. 23. októbra 2005.

1. jún

Sv. JÁN KRSTITEĽ Scalabrini
biskup, zakladateľ rehole

(1839 - 1905)

Ján Krstiteľ (Giovanni Battista) Scalabrini sa narodil 8. júla 1839 vo Fino Morasco v severotalianskej provincii Como. V roku 1863 bol vysvätený za kňaza. Bol farárom vo farnosti na mestskej periférii, kde nadobudol citlivosť voči sociálnym problémom a uvedomil si potrebu výchovy mládeže.

Vo veku 36 rokov bol vymenovaný za biskupa v Piacenze. Charakteristickými znakmi jeho biskupskej služby, ktoré sa rýchlo prejavili, bola starostlivosť o kňazov a bohoslovcov, blízkosť k ľuďom, dô-

raz na vyučovanie katechizmu, láska voči núdznym. S mimoriadnou horlivosťou a nasadením sa venoval problémom pastoraácie rodín a robotníkov, ktorí odchádzali za prácou do Spojených štátov amerických a do Južnej Ameriky. Vypracoval a presadil plán účinnej náboženskej podpory pre vystáhalcov.

So súhlasom pápeža Leva XIII. založil v Piacenze Kongregáciu misionárov sv. Karola. Biskup Scalabrini založil aj Združenie sv. Rafaela. Bolo to združenie laikov, ktorí pomáhali vystáhalcom v prístavoch pri naložovaní a vyloďovaní. V r. 1895 založil Kongregáciu misijných sestier sv. Karola Boromejského. V r. 1901 – 1904 ponavštevoval miesta, kde misionári a misionárky vykonávali svoj apoštolát.

Po návrate z Brazílie sa mu zhoršilo zdravie a 1. júna 1905 zomrel. Pastoračná horlivosť biskupa Piacenzy, pravého muža viery, bola prejavom jeho vrúcnej lásky, vďaka ktorej si uvedomil zložitnosť a dôležitosť problému migrácie. Jeho učenie aj dnes oduševňuje katolíkov, aby sa podujímali slúžiť migrantom a utečencom a tak budovali univerzálne bratstvo. Ján Krstiteľ Scalabrini bol blahorečený v roku 1997 a o štvrtoročie neskôr, v októbri 2022 bol svätorečený.

9. jún

Sv. JOZEF de Anchieta SJ,
misionár

(1534 - 1597)

Svätý Jozef (José) de Anchieta pochádzal z Kanárskych ostrovov pri severozápadnom pobreží Afriky. Narodil sa

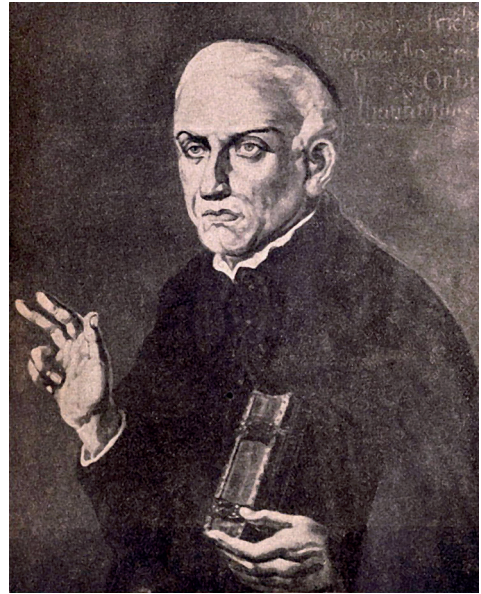
19. marca 1534 v mestečku S. Cristobal de la Laguna na ostrove Tenerife.

Po dosiahnutí základného vzdelania prešiel študovať logiku na univerzitu v portugalskom meste Coimbre. V tomto meste vstúpil aj do jezuitskej rehole 1. mája 1551. Keďže prejavoval záujem o misie a pritom mal zdravotné ťažkosti, predstavení ho už po dvoch rokoch poslali do brazílskych misií, aby sa tam zotavil a zároveň aby privykol na misionársky život.

Na brazílsku pôdu vystúpil v prístave Bahía 8. júla 1553. O rok neskôr sa vydal na misionársku cestu s prvým brazílskym jezuitským misionárom Manuelom de Nobrega. Šli na juh, kde v lokalite Piratininga založili jezuitské kolégium. Keďže v ňom začali činnosť na sviatok Obrátenia sv. Pavla, nazvali ho podľa tohto apoštola. Neskôr prijalo toto meno celé veľké rozrastajúce sa mesto. Tak brazílski dejepisci zaraďujú medzi zakladateľov veľkomesta São Paulo jezuitských misionárov Manuela de Nobrega a Josého de Anchieta.

Mladý misionár Anchieta ostal niekoľko rokov vyučovať gramatiku v novom kolégiu. Medzi žiakmi mal nielen deti portugalských kolonizátorov, ale aj mladých domorodcov z kmeňov Tupí a Guaraní. So záujmom sa oboznámil nielen s ich spôsobom života, ale aj s ich rečou tak, že mohol zostaviť užitočné príručky v ich reči.

Provinciál Nobrega čoskoro zistil, že v Josém má cenného spolupracovníka. Preto si ho v r. 1563 pribral na mierové rokovania medzi Portugalcami a divými Tamoyos, ktorí s podporou francúzskych kalvínov-hugenotov prepádali kolóniu sv. Vincenta. Rokovania trvali dlho a José

Anchieta musel ostať medzi ľudozrútmí ako rukojemník.

Po prekonaní nebezpečného posolania prijal v r. 1566 kňazskú vysviacku. V r. 1567 bol spoločníkom pátra de Nobrega pri zakladaní mesta Rio de Janeiro. Hneď nato sa stal na desať rokov predstaveným misie sv. Vincenta, odkiaľ mal viesť misionársku prácu medzi domorodcami Tapuyas.

V období rokov 1578 – 1586 bol brazílskym provinciálom. Po odovzdaní tejto funkcie svojmu nástupcovi odišiel do strediska Reritiba v kapitanáte Svätého Ducha (Espiritu Santo) pri východnom pobreží. Tam vykonával civilizačnú a misionársku prácu medzi pralesnými kočovníkmi, ktorých privádzal k usadlému kresťanskému životu. V tejto práci zakončil svoj život ako 63-ročný v júni r. 1597. Neskôr dali lokalite Reritiba na počesť obetavého misionára meno Anchieta.

Pápež Ján Pavol II. vyhlásil Jozefa (Josého) Anchietu 22. júna 1980 za blahoslaveného a pápež František 3. apríla 2014 za svätého.

Brazílčania ho uctieujú ako apoštola Brazílie a zakladateľa brazílskej literatúry. Okrem gramatiky v jazyku tupí napísal viaceré kázne, spevy a básne, ako aj drámy s náboženským obsahom v portugalčine, latinčine a v domorodých jazykoch tupí a guaraní. Zachovali sa dve jeho dlhé latinské básne. Jednu o Panne Márii

s takmer 2900 veršami zložil v ľudožrútskom zajatí. Keďže nemal iné písárske možnosti, napísal ju do piesku na morskom brehu a naučil sa ju naspamäť. Po prepustení na slobodu ju prepísal na papier. Druhú, ešte dlhšiu báseň s historickým obsahom sa podarilo objaviť až v r. 1958 v Riu de Janeiro. Okrem toho sa zachovali početné listy a správy, ktoré približujú pohnutý vývoj brazílskych misií v druhej polovici 16. storočia.